

Region Nordjylland
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst
raastoffer@rn.dk

[Klik her for at angive en dato.](#)

Aalborg Kommunes hørings svar til Region Nordjyllands fornyede offentlige høring af Råstofplan 2016 - Hvorup området

Aalborg Kommune har den 14. oktober 2016 modtaget Region Nordjyllands fornyede offentlige høring omhandlende forslag til graveområde i Hvorup, Nørresundby. Af regionens høringsbrev fremgår det, at der er tale om et forslag til et nyt graveområde, som er indkommet i den offentlige høring af Råstofplan 2016. Aalborg Kommunes samlede hørings svar behandles af Byrådet den 9. januar 2017, hvorfor Aalborg Kommune tager forbehold for politisk godkendelse af hørings svaret.

Aalborg Kommune kan ikke anbefale at øvelsesterræn, Hvorup udlægges til graveområde.

Overordnet om miljøscreening (MV)

I forhold til den fremsendte supplerende høring og miljøscreening (MV), er det svært at konkludere, om der er tale om en forbedret eller et egentlig forslag til nyt graveområde. Er der tale om en forbedret, er det kommunens vurdering, at konklusionen på miljøscreeningen om, at der skal udarbejdes en miljøscreeningsrapport er korrekt ud fra miljøscreeningen. Dog vurderes det, at det ikke kun er den biologiske mangfoldighed, flora og fauna, som bliver væsentlig påvirket. Det gør emnerne jordbund og vand, landskab, kulturarv, befolkningen og menneskers sundhed også, jf. Regionens egen miljøscreening (MV). Derudover bør det påpeges, at området spænder over et stort areal, og at råstofindvindingen vil være urealiserbar i visse delområder, jf. bemærkningerne nedenfor

Er der tale om et egentlig forslag til råstofområde som offentligheden herunder Aalborg Kommune skal forholde sig til, vurderes det, at miljørapporten kunne offentliggøres samtidig med denne høring, således at de miljømæssige påvirkninger er synliggjort i forbindelse med, at der skal tages stilling til et hørings svar.

Miljøscreening (MV) – jordforurening og jordhåndtering/flytning

I henhold til jordforureningslovens §3 stk. 2 kortlægger Forsvaret selv deres ejendomme frem til vidensniveau 1, mens regionen har ansvaret for en evt. videre kortlægning til vidensniveau 2. Kortlægningsoplysninger om vidensniveau 1 på Forsvarets arealer er således ikke offentlig tilgængelige. Ifølge Aalborg Kommunes oplysninger fra Forsvaret, er der flere steder konstateret jord- og grundvandsforurening inden for det foreslåede graveområde. Det er således ikke korrekt, når der står, at der ikke er kortlagt jordforurening inden for det foreslåede graveområde. Idet området er beliggende i område med særlig drikkevandsinteresser (OSD), er de kortlagte arealer omfattet af den offentlige indsats. Det betyder, at der skal indhentes en tilladelse fra Aalborg Kommune efter § 8 stk. 2 i jordforureningsloven, før man kan udføre bl.a. gravearbejde. I den forbindelse skal det sikres, at gravearbejdet ikke udgør en øget forureningsrisiko over for

Direktøren

By- og Landskabsforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
9931 2105
chb-teknik@aalborg.dk
www.aalborgkommune.dk

Sagsnr.:
2015-002187
Dok.nr.:
2015-002187-57
Init.: BA

drikkevandsressourcen. Med henvisning til ovenstående er det således ikke korrekt, at der er fri anvendelse af overskudsjorden. Flytning af overskudsjord fra de kortlagte områder skal anmeldes før bortskaffelse og evt. nyttiggørelse af forurenede jord kræver en tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

Naturinteresser

Som påpeget i Region Nordjyllands miljøscreening (MV) har store dele af det foreslåede graveområde status som beskyttet natur, og indvinding af råstoffer vil udgøre en væsentlig negativ påvirkning af områdets beskyttede naturtyper.

Regionens miljøscreening (MV) peger på mulighed for, at dispensere fra naturbeskyttelseslovens § 3, på vilkår om udlægning af erstatningsnatur. Det er Aalborg Kommunes opfattelse, at dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 på vilkår om udlægning af erstatningsnatur, til indvinding af råstoffer inden for et større sammenhængende beskyttet naturareal, ikke repræsenterer praksis i forhold til Naturbeskyttelseslovens bestemmelser, jf. en lang række afgørelser fra Naturklagenævnet.

Bilag IV

Som supplement til regionens miljøscreening (MV) kan Aalborg Kommune oplyse, at der i 2015 er registreret bilag IV arten larver af stor vandsalamander i et vandhul inden for øvelsesterrænet.

Rekreative interesser

Det militære øvelsesterræn indgår i kommunens grøn-blå struktur som et natur- og rekreativt område. Øvelsesterrænet ligger inden for et større område, hvor grønne rekreative arealer er underrepræsenteret, og øvelsesterrænet benyttes i dag rekreativt af mange mennesker.

Råstofressource

Et væsentligt element i forbindelse med udlæg af graveområder må være en kortlægning af råstofressurens størrelse samt kvalitet. Det fremgår ikke af Region Nordjyllands miljøscreening (MV), hvorvidt ressurrens størrelse og kvalitet er kortlagt, og dermed om den er tilstrækkelig til at udlægge hele området som graveområde. En kortlægning ville ligeledes kunne bidrage til en mere konkret afgrænsning af graveområdet.

Bynærhed

Det udpegede graveområde grænser helt op til Nørresundby, ligesom området rækker ind over bebyggede arealer m.m. Da der er tale om et bynært graveområde, burde afgrænsningen af området have været bearbejdet mere indgående før den supplerende høring, idet mange menneskers fremtid vil blive påvirket af en evt. råstofindvinding.

Grundvandsforhold

Det foreslåede graveområde er beliggende inden for det fælles indvindingsopland til de tre almene vandværker – Lindholm Vandværk, Aalborg Vand - Hvorup Syd og Nr. Uttrup Vandværk. De tre vandværker indvinder tilsammen ca. 10% af den samlede indvinding til almene vandværker i Aalborg Kommune, og er de eneste vandværker i området. Der er 15 vandværksboringer, der indvinder vand fra det fælles indvindingsopland. Heraf er de 8 boringer beliggende inden for selve øvelsesterrænet. De tre vandværker indvandt i 2015 over 1 mio. m³, som bliver anvendt til at forsyne borgerne i Nørresundby og opland herunder lufthavnsområdet med drikkevand.

Hvis øvelsesterrænet udlægges til graveområde i Råstofplan 2016 betyder det, at der inden for det udlagte område ikke må planlægges for eller etableres anlæg, der begrænser mulighederne for råstofudnyttelse, jf. retningslinje 1 i Råstofplan 2016. Dette vil begrænse vandværkernes fremtidige muligheder for at ændre den eksisterende kildepladsstruktur med f.eks. nye boringer/råvandsledninger.

Det forslåede graveområde dækker næsten 50% af det grundvandsdannende opland til vandværkerne i Hvorup-området, hvilket betyder, at den nedbør, som falder over dette område efter noget tid vil nå frem til kildepladsernes indvindingsboringer. Kildepladserne er således meget følsomme over for en evt. grundvandsforurening, som måtte ske i det foreslåede graveområde.

Området er af Staten udpeget som sårbart over for nitrat med udgangspunkt i områdets geologi. Ved bortgravning af overjord og sand-/grus forekomster fjernes en del af den meget begrænsede naturlige beskyttelse, der er af områdets grundvandsressource, og grundvandsressourcen vil efterfølgende blive mere sårbar over for forurening. Samtidig er en del af det forslåede graveområde dækket af skov og natur. Anvendelsen af områderne til råstofgravning vil udgøre en væsentlig større risiko for forurening af grundvandsressourcen end den eksisterende anvendelse.

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse

Området er omfattet af en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, som blev vedtaget af Nordjyllands Amt i oktober 2005. Hvis området udlægges til graveområde vil det ikke være muligt for områdets vandværker at gennemføre de indsatser, der er fastlagt i indsatsplanen. Indsatserne omfatter bl.a. målrettet beskyttelse gennem fastholdelse af den lave nitratudvaskning fra øvelsesterrænet via en aftale med militæret. Udlæg af området til graveområde vil betyde, at vandværkerne ikke kan tinglyse deklarerationer til beskyttelse af grundvandet inden for øvelsesterrænet, idet dette vil hindre fremtidig råstofindvinding i disse områder. Vandværkernes mulighed for at gennemføre målrettet grundvandsbeskyttelse i øvelsesterrænet vil dermed blive udskudt indtil råstofgravningen er afsluttet.

Samtidig har områdets vandværker allerede på nuværende tidspunkt gennemført en række indsatser i området, og dermed investeret penge i beskyttelse af grundvandsressourcen for at sikre rent drikkevand i fremtiden. Det er væsentligt, at vandværkernes investering i rent drikkevand ikke sættes over styr.

Vandværkernes indvindingsmuligheder

Hvorup-området består geologisk af en morænebakkestruktur med højtliggende kridtaflejringer, og det er her mulighederne for drikkevandsindvinding findes. Vandværkerne har stort set ingen andre indvindingsmuligheder uden for dette område. Mod nord, vest og øst er omtalte bakkestruktur omkranset af lavt liggende områder, som er dannet ved hævnning af gammel havbund. I disse områder er der høj risiko for, at grundvandet er påvirket af saltvand. Vandværkernes eneste manøvrerum for at opretholde den nuværende drikkevandsforsyning til Nørresundby og omegn er Hvorup-området nord for Nørresundby. Området er der, hvor vandværkerne kan finde alternative indvindingsmuligheder, hvis eksisterende boringer/kildepladser må lukkes pga. forurening. Graveområde Hvorup Øvelsesterræn er således udlagt i et vigtigt indvindingsområde for den nuværende drikkevandsforsyning til Nørresundby og omegn samt udlagt i vandværkernes eneste manøvrerum for at opretholde den samlede drikkevandsforsyning.

Det er vigtigt, at være opmærksom på, at hvis grundvandsressourcen i området forurennes er muligheden for at flytte områdets indvindinger til et andet OSD begrænset. OSD er udpeget til at rumme den fremtidige drikkevandsressource. Grundvandsressourcen i de omkringliggende OSD-områder udnyttes i forvejen af andre almene vandværker, og samtidig er der naturinteresser m.m., der kan begrænse mulighederne for etablering af nye indvindinger. Samtidig er der ingen garanti for at finde vand af drikkevandskvalitet, hvilket kan medføre at flytning af en kildeplads kan tage mange år og samtidig være økonomisk tungt. Regningen havner i sidste ende hos forbrugerne. Det vil sige, at den risiko råstofgravningen kan udgøre i forhold til forurening af områdets drikkevand, i sidste ende kan påvirke borgernes økonomi. Hvorfor risikere en potentiel forurening af en vigtig grundvandsressource, når der er mulighed for at udlægge graveområdet uden for OSD.

De områder som Aalborg Kommune prioriterer højt i forhold til beskyttelse af grundvandsressourcen er områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og indvindingsoplande til almene vandværker. I Aalborg Kommune udgør områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) 18 % af kommunens samlede areal. OSD er udpeget af Staten, som de områder der indeholder den fremtidige drikkevandsressource. Indvindingsoplandene, som er de områder hvor vandværkerne i dag indvinder deres drikkevand, udgør 8 % af kommunes samlede areal. Der er overlap mellem OSD og indvindingsoplande, hvilket medfører, at der stadig er ca. 80 % af Aalborg Kommunes areal, hvor der kan graves uden at påvirke Aalborg Kommunes højt prioriterede drikkevandsområder.

Bortgravning af boringer

Af Region Nordjyllands miljøscreening (MV) fremgår følgende: *"En anden risiko for grundvandsressourcen er at der findes mange boringer inden for det foreslåede graveområde, der i givet fald vil skulle sløjfes og graves bort. Hvis dette ikke sker på korrekt vis, vil der være kontakt til grundvandsmagasinerne og derved risiko for forurening med fremmedstoffer."*

Hvor skal forsyningen af borgerne i Nørresundby ske fra, hvis boringerne bogstavelig talt graves væk?

Hvis boringerne til de almene vandværker inden for det foreslåede graveområde sløjfes fjernes vandværkernes mulighed for at udnytte deres indvindingstilladelse. Indvindingstilladelsen til Nr. Uttrup vandværks boringer udløber i 2032 og indvindingstilladelsen til Aalborg Vand, Hvorup Syd udløber i 2040. Bortgravningen af boringerne vil dermed kræve en tilbagekaldelse af tilladelserne, og i henhold til Vandforsyningslovens §32 skal det af taksationsmyndighederne vurderes, i hvilket omfang der skal betales erstatning til vandværkerne.

Boringsnære beskyttelsesområde (BNBO)

Det fremgår af Region Nordjyllands miljøscreening (MV), at der ikke er udpeget BNBO inden for det foreslåede graveområde. Det er ikke korrekt. Aalborg Kommune har i 2011 udpeget BNBO'er omkring alle indvindingsboringer på de to kildepladser tilhørende Nr. Uttrup Vandværk og Aalborg Vand, Hvorup Syd.

Anvendelse af arealet efter råstofgravning

Hvis området udlægges til graveområde vil områdets grundvandsressource efter endt råstofgravning være mere sårbar over for forurening. Aalborg Kommune vurderer, at områdets forøgede sårbarhed ikke er forenelig med en fortsat anvendelse af arealet til miltære formål.

Forudsætning for graveområdet

Hvis øvelsesterrænet i Hvorup udlægges til graveområde, bør der tilføjes en forudsætning om, at der skal føres oftere tilsyn, idet området er placeret inden for et indvindingsopland til et alment vandværk. På den måde sikres det, at de vilkår, der er fastlagt i gravetilladelsen for at beskytte grundvandet, overholdes. Denne opfølgning er væsentlig i forbindelse med at beskytte grundvandsressourcen mod forurening.

Opsummering

Aalborg Kommune kan ikke anbefale at øvelsesterrænet, Hvorup udlægges til graveområde. Aalborg Kommune mener ikke, at råstofinteressen i Hvorup bør vægte højere end de væsentlige drikkevandsinteresse, naturinteresserne, rekreative interesser og nærheden til større bymæssig bebyggelse. Dette skal sammenholdes med, at der ikke er taget konkret stilling til den arealmæssige afgrænsning af graveområdet på baggrund af råstofressurens beliggenhed, områdets kortlagte jordforureninger, nærhed til byområde samt områdets andre arealinteresser.

Er der spørgsmål til ovenstående kan Birgitte A. Hollænder kontaktes på tlf.:
9931 9464.

Venlig hilsen

Hans Henrik Henriksen
Rådmand

Lasse P. N. Olsen
Rådmand